

**VERENIGDE
BENOEMINGSKOMMISSIES
VOOR HET NOTARIAAT**

Beenhouwersstraat, 67
B 1000 BRUSSEL

Tel. 02 506 46 44
Fax 02 506 46 49
Info@bcn-not.be

**COMMISSIONS DE NOMINATION
RÉUNIES
POUR LE NOTARIAT**

Rue des Bouchers, 67
B 1000 BRUXELLES

Eenparig advies van de verenigde benoemingscommissies voor het notariaat in toepassing van artikel 38, § 3,4° van de Wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt op haar vergadering van 13 oktober 2006

Inleiding en doelstellingen

De behandeling van klachten van particulieren over de werking van de notariskantoren wordt thans geregeld door artikel 49bis Ventôsewet, dat een exclusieve bevoegdheid verleent aan de benoemingscommissies om dergelijke klachten te behandelen.

De provinciale kamers zijn op basis van artikel 76 Ventôsewet bevoegd om “alle klachten en bezwaren van derden tegen leden van het genootschap in verband met de uitoefening van hun beroep te voorkomen of door minnelijke schikking te regelen”. Deze bevoegdheid is beperkt tot een voorkoming en bemiddeling van de klacht. Op basis van een letterlijke lezing van de wettekst, kan men besluiten dat de provinciale kamers niet beschikken over de bevoegdheid om te oordelen over de gegrondheid van de klacht, behalve indien zij aanleiding kan geven tot een tuchtprocedure tegen een notaris. Weliswaar is een louter pretoriaanse praktijk ontstaan waarbij de kamers in eer en geweten en vaak zeer succesvol de klachten van particulieren behandeld hebben. Tegelijkertijd hebben de eerste benoemingscommissies zich eerder terughoudend opgesteld en de regel gehanteerd dat zij geen klachten zouden behandelen die reeds aanhangig waren bij een provinciale kamer. Deze feitelijke voorrang van de provinciale kamers is op geen enkele wettekst gesteund, doch is historisch zo gegroeid.

De Nationale Kamer is op grond van artikel 91,4° Ventôsewet bevoegd om minnelijke schikkingen tot stand te brengen tussen leden van verschillende genootschappen.

De huidige praktijk lijkt ontoereikend.

Een eerste probleem betreft het feit dat een derde die niet vertrouwd is met de – naar buiten toe - ingewikkelde structuur van de notariële instellingen niet onmiddellijk weet tot welke instantie hij zich moet wenden: de Koning, de Minister, de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, de provinciale kamer, de Nationale Kamer, de benoemingscommissies of de Hoge Raad voor Justitie. Het is belangrijk dat een particulier die zich wendt tot de verkeerde instelling, adequaat opgevangen wordt, doordat zijn klacht die bij de verkeerde instantie werd ingediend terstond (en zonder dat de klager dit zelf moet doen) doorverwezen wordt naar een centraliserende instantie. Laatstgenoemde zorgt er dan zelf voor dat de klacht doorgegeven wordt aan de bevoegde behandelende instantie, in casu de bevoegde provinciale kamers. Dit is een uiting van een modern en efficiënt klachtenmanagement, waarbij de verwerking en behandeling van klachten op een voor de burger betrouwbare wijze kan geschieden.

Een tweede probleem betreft het feit dat thans feitelijk twee instanties parallel klachten behandelen, m.n. de provinciale kamers enerzijds en de benoemingscommissies anderzijds. Als een klacht aanhangig wordt gemaakt bij de benoemingscommissie onderzoekt deze eerst of de klacht niet eerder werd ingediend (non bis idem) en of er geen tuchtrechtelijke procedure is gestart in dit verband. Ook op dit punt dient de huidige praktijk gestroomlijnd te worden, door elke bevoegde notariële instelling toe te laten om, middels een duidelijker omschrijving van de bevoegdheden, haar rol binnen de klachtenverwerking en -behandeling te vervullen. De verenigde benoemingscommissies zijn van oordeel dat de provinciale kamers terzake het best geplaatst en het meest geschikt zijn om de klachten te behandelen. Zij zijn regionaal verspreid, goed vertrouwd met de plaatselijke regels en gewoonten en terdege onderlegd. Zij beschikken trouwens, anders dan de verenigde benoemingscommissies, over de nodige dwangmiddelen via de tuchtreglementering. Hiertegenover staat dat de verenigde benoemingscommissies beter geplaatst zijn om de klachten te centraliseren en de consequente en tijdige afhandeling ervan te garanderen.

Een derde probleem betreft het gebrek aan informatie over het verloop van de klachtenbehandeling en het gebrek aan schijnbare onafhankelijkheid binnen de provinciale kamers, die uitsluitend samengesteld zijn uit notarissen.

Vanuit de zorg om enerzijds aan de pretoriaanse bevoegdheid van de provinciale kamers een wettelijke grondslag te geven en anderzijds de klachtenbehandeling en de bevoegdheidsverdeling tussen de provinciale kamers en benoemingscommissies in het belang van de klager te systematiseren, wordt het volgende voorgesteld.

A. Ontvangst van de klachten

De eerste stap betreft de ontvangst van de klacht. Elke instelling of instantie bij wie een klacht ingediend wordt, dient deze binnen een welbepaalde termijn na ontvangst, b.v. 15 dagen, over te maken aan de verenigde benoemingscommissies. Elke klacht, die ontvankelijk is, wordt gecentraliseerd in een centrale klachtendatabank die beheerd wordt door de Verenigde benoemingscommissies. Bij de registratie wordt elke klacht ingedeeld volgens type. Dit laat de verenigde benoemingscommissie toe te waken over de integrale kwaliteit van het notariaat. Indien zij merkt dat een bepaalde type van klachten al te recurrent voorkomt, kan zij aanbevelingen doen en overleg plegen met alle bevoegde notariële instanties

B. Ontvankelijkheid van de klacht

De bevoegde commissie verifieert de ontvankelijkheid van de klacht.

Omdat een klacht ontvankelijk zou zijn, moet deze:

- schriftelijk zijn en ondertekend en gedateerd zijn door de klager of zijn mandataris;
- de volledige identiteit van de klager bevatten, alsook een beknopte omschrijving van de feiten.

Ook elektronisch ingediende klachten zijn ontvankelijk, doch de Benoemingscommissies kunnen een schriftelijke, gedag- en ondertekende bevestiging van de klacht vragen.

Onontvankelijk zijn volgende klachten:

- 1/ klachten die behoren tot de strafrechtelijke of tuchtrechtelijke bevoegdheid van de rechtbanken;
- 2/ klachten die betrekking hebben op de inhoud van een notariële akte, indien er een gerechtelijke procedure over loopt;
- 3/ klachten die reeds aanhangig gemaakt werden bij de Benoemingscommissies en geen nieuwe elementen bevatten;
- 4/ klachten die kennelijk ongegrond zijn.

De beslissing van de benoemingscommissies dient gemotiveerd te zijn en is niet vatbaar voor beroep. De klager wordt steeds op de hoogte gebracht.

Indien een klacht onontvankelijk verklaard wordt, wordt zij niet doorgestuurd naar de provinciale kamer.

C. Verloop van de procedure

De verenigde benoemingscommissies zenden de ontvankelijke klacht door naar de bevoegde provinciale kamer en brengt de klager hiervan de hoogte, dit met inbegrip van een algemeen schets van het verdere verloop van de procedure.

De bevoegde provinciale kamer bevestigt binnen een nader te bepalen termijn ontvangst van de klacht met melding van datum van ontvangst en stelt de betrokken notaris in kennis van de inhoud van de klacht.

De provinciale kamer behandelt de klacht binnen de drie maanden na ontvangst (van de zending van de Benoemingscommissies). Deze termijn kan, op gemotiveerd verzoek van de provinciale kamer, worden verlengd door de benoemingscommissies. Alle betrokken partijen worden hiervan in kennis gesteld.

De provinciale kamer verzekert de afhandeling van de klachten en stelt de benoemingscommissie hiervan op de hoogte.

Eens de klacht geheel of gedeeltelijk als ongegrond beoordeeld werd, dan wel niet tijdig afgehandeld werd, kan de klager op zijn uitdrukkelijk schriftelijk verzoek de bevoegde benoemingscommissie verzoeken om alsnog te bemiddelen, indien de klacht betrekking heeft op het criterium van de integrale kwaliteitszorg of over de werking van het notariskantoor. Tenzij de benoemingscommissie van oordeel is dat de bemiddeling weinig kans op slagen heeft, 1°) poogt zij de standpunten van de betrokkenen te verzoenen; 2°) verstrekt zij informatie aan de klager wanneer de verzoeningspoging geen resultaat oplevert of kan opleveren, 3°) doet zij aanbevelingen die een oplossing kunnen bieden voor een gesteld probleem; 4°) richt zij voorstellen tot de verbetering van de werking van het notariaat, aan de betrokken instanties en aan de Minister van Justitie.

Dit houdt in dat de benoemingscommissie de rol van ombudsman vervult. De benoemingscommissie kan alle betrokkenen horen en bijkomende inlichtingen vragen. Elke notaris is deontologisch gehouden tot het tijdig beantwoorden van de vragen van de benoemingscommissie.

D. Onderzoek van het verloop van de procedure

De bevoegde benoemingscommissie verifieert het verloop van de procedure.